

Utlåtande 2004:132 RIII (Dnr 667-2970/2002)

Bortforsling av cykelskräp

Motion av Svante Linusson (sp) (2002:54)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion (2002:54) av Svante Linusson (sp) angående bortforsling
av cykelskräp anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Bakgrund

Svante Linusson (sp) har föreslagit att ett tillägg görs i den kommunala ordningsstadgan som gör det möjligt att transportera bort och skrota cyklar som skräpar ner allmänna utrymmen samt att stadsdelsnämnderna skall uppmuntras att regelbundet genomföra städningar där cykelvrak bortforslas.

Enligt motionären har den tilltagande cykelåkningen i staden fört med sig problem i form av ett ökat antal övergivna cyklar vilket kan ses som ett nedskräpningsproblem. Motionären anser därför att det kommunala städansvaret måste gälla även cyklar och att stadsdelsnämnderna bör kunna åläggas att ta bort gamla cyklar.

Remisser

Motionen har remitterats till stadsledningskontoret, Norrmalms stadsdelsnämnd, Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd samt Östermalms stadsdelsnämnd. Stadsledningskontoret instämmer i att det är ett problem att det finns cyklar i diverse olika skick som står övergivna på stadens gator, både ur ett nedskräpningsperspektiv och ur ett framkomlighetsperspektiv men påpekar att

ningsperspektiv och ur ett framkomlighetsperspektiv men påpekar att rättsläget på området är snårigt. Det borde enligt stadsledningskontoret vara lämpligt att ordna bortforslandet av övergivna cyklar genom ett samarbete mellan olika instanser som rör sig i det offentliga rummet såsom närpolisen, parkeringsvakter, personal från gatu- och fastighetskontoret och personal från stadsdelarna.

Norrmalms stadsdelsnämnd är delvis positiv till de förslag på åtgärder som föreslås i motionen. Det är dock viktigt att detta sker på ett korrekt och lagenligt sätt och att tillvägagångssättet är lika inom hela Stockholms stad. Vidare krävs ett tillskott till stadsdelsförvaltningens budget för dessa insatser.

Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd önskar liksom motionären att komma tillrätta med problemet med cykelvrak men anser att polisen idag både har de lagliga och praktiska möjligheterna att agera i denna fråga. Däremot skulle stadsdelsförvaltningen kunna åta sig att rapportera till polisen var dessa eventuellt övergivna cyklarna finns.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att polisen har möjlighet att transportera bort cyklar som har bedömts övergivna och detta genomförs av stadsdelsförvaltningen tillsammans med polisen. Insatserna är dock otillräckliga för att rensa gator och torg från övergivna cyklar och en kraftfullare insats skulle kunna göras. Om stadsdelsnämnden ska ta ansvar för detta måste kommunfullmäktige ange att frågan är prioriterad och medel för insatsen ställas till nämndernas förfogande.

Mina synpunkter

Det är inte bra att det i staden förekommer övergivna cyklar som skräpar ner och/eller medför framkomlighetsproblem för andra trafikanter. Det är viktigt att staden tar tag i detta problem. Sedan ärendet remitterades har justeringar gjorts i lag om flyttning av fordon i vissa fall samt i förordning om flyttning av fordon i vissa fall så att det numera klart framgår att cyklar och andra oregistrerade fordon kan flyttas. Detta är givetvis mycket positivt. Ändringarna trädde i kraft 1 januari 2004. En grundläggande förutsättning för att ett fordon ska kunna flyttas är att det är uppställt i strid mot föreskrifter om stannande och parkering. Dessutom gäller i många fall att fordonet ska utgöra ett hinder eller annan olägenhet, vilket kan medföra bedömningsproblem om så är fallet. Felaktigt uppställda cyklar kan således flyttas med stöd av gällande bestämmelser. En övergiven cykel kan också klassas som ett fordonsvrak när tre kriterier är uppfyllda: dåligt skick, övergivet samt ett mycket lågt värde. Flyttning och hantering av fordonsvrak, som alltså även omfattar cyklar, svarar kommunen för. Eftersom kommunen i dagsläget har möjlighet att forsla bort

nen för. Eftersom kommunen i dagsläget har möjlighet att forsla bort cyklar, då de kan betraktas som felaktigt uppställda fordon eller som fordonsvrak, finns det inget skäl att ändra något i den kommunala ordningsstadgan såsom motionären föreslår.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2002:54) av Svante Linusson (sp) angående bortforsling av cykelskräp anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.

Stockholm den 8 september 2004

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Roger Mogert

Anette Otteborn

ÄRENDET

Svante Linusson (sp) har i sin motion (2002:54), *bilaga 2*, föreslagit att ett tillägg görs i den kommunala ordningsstadgan som gör det möjligt att transportera bort och skrota cyklar som skräpar ner allmänna utrymmen samt att stadsdelsnämnderna skall uppmanas att regelbundet genomföra städningar där cykelvrak bortforslas.

REMISSER

Motionen har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret, Norrmalms stadsdelsnämnd, Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd samt Östermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 21 mars 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har erhållit remiss över motion om bortforsling av cykelskräp. Enligt motionärerna har cykellåningen i Stockholm fördubblats de senaste fem åren. Detta har fört med sig ett problem i form av att antalet övergivna cyklar tycks öka oroväckande.

Stadsledningskontoret instämmer i att det är ett problem att det finns cyklar i diverse olika skick som står övergivna på stadens gator. Det är dels ett nedskräpningsproblem, vilket motionären påpekar, dels ett problem för framkomligheten inte minst för synskadade.

Rättsläget beträffande vad som föreslås i motionen är tämligen snårigt. Det finns idag en lagstiftning som möjliggör viss bortforsling av cyklar och cykelvrak. Eftersom lagstiftningen i praktiken är mycket svår att tillämpa på sådana fordon pågår ett lagstiftningsarbete som ser över lagens tillämplighet på cyklar.

Det borde vara lämpligt att ordna bortforslandet av övergivna cyklar genom ett samarbete mellan olika instanser som rör sig i det offentliga rummet såsom närpolisen, parkeringsvakter, personal från gatu- och fastighetskontoret och personal från stadsdelarna.

Ärendets beredning

Stadsledningskontoret har erhållit remiss över motion om bortforsling av cykelskräp. Inom stadsledningskontoret har ärendet beretts av finansavdelningen i samråd med juridiska avdelningen.

Bakgrund

Enligt motionärerna har cykelåkningen i Stockholm fördubblats de senaste fem åren. Detta har fört med sig ett problem i form av att antalet övergivna cyklar tycks öka oroväckande.

Motionärerna menar att cyklarna har blivit ett nedskräpningsproblem och att det kommunala städansvaret även måste gälla cyklar. Stadsdelnämnderna bör kunna åläggas att ta bort gamla cyklar. Motionärerna föreslår ett tillägg i ordningsstadgan som förbjuder cykelparkering på allmän plats mer än tjugo dagar i följd.

Stadsledningskontorets förslag

Stadsledningskontoret instämmer i att det är ett problem att det finns cyklar i diverse olika skick som står övergivna på stadens gator. Det är dels ett nedskräpningsproblem, vilket motionären påpekar, dels ett problem för framkomligheten inte minst för synskadade.

Stadsdelsförvaltningarna ansvarar för snöröjningen, halkbekämpningen och städningen av gator, parker och torg. Stadsdelsförvaltningarna har även ansvar för skötsel av bollplaner, lekplatser och naturområden i stadsdelen. Det handlar till exempel om sopning av gator och rensning av dagvattenbrunnar. Stadsdelarna tömmer papperskorgar och bekämpar ogräs.

I motionen hänvisas till vad som gäller för bortforsling av bilar och vill att en motsvarande bestämmelse skall införas i de lokala ordningsföreskrifterna beträffande cyklar.

Rättsläget beträffande vad som föreslås i motionen är tämligen snårigt. Det finns idag en lagstiftning som möjliggör viss bortforsling av cyklar och cykelvrak. Eftersom lagstiftningen i praktiken är mycket svår att tillämpa på sådana fordon pågår ett lagstiftningsarbete som ser över lagens tillämplighet på cyklar. För det fall man inte kan avvakta pågående lagstiftningsarbete måste man noga gå igenom i vilka situationer staden har möjlighet att flytta/forsla bort cyklar/cykelvrak och vilka förfaranderegler som gäller enligt dagens lagstiftning.

Det borde vara lämpligt att ordna bortforslandet av övergivna cyklar genom ett samarbete mellan olika instanser som rör sig i det offentliga rummet såsom närpolisen, parkeringsvakter, personal från gatu- och fastighetskontoret och personal från stadsdelarna.

Norrmalms stadsdelsnämnd beslöt den 23 januari 2003 att som svar på remissen överlämna och åberopa stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av *Inge-Britt Lundin m.fl.* (fp), *Sebastian Cederschiöld m.fl.* (m) och *Anders Broberg* (kd) enligt följande.

Förslaget om att snabbt ta bort skrotcyklar är bra. Det är viktigt att det är rent och snyggt i staden. Men för att uppnå bättre resultat behöver centrala riktlinjer tas fram

för hur bortforsling ska ske så att tillvägagångssättet blir lika i hela staden och medborgarna därmed lär sig vad de har att vänta. Dessutom behöver det utredas vem som ska stå för kostnaderna vid tillsyn, bortforsling och deponi av skrotcyklarna.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande från den 9 januari 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har fått en motion av Svante Linusson gällande bortforsling av cykelskräp på remiss från kommunstyrelsen för yttrande.

Förvaltningen är delvis positiv till de förslag på åtgärder som Linusson presenterar i sin motion. Det är dock viktigt att detta sker på ett korrekt och lagenligt sätt och att tillvägagångssättet är lika inom hela Stockholms stad. Vidare krävs ett tillskott till stadsdelsförvaltningens budget för dessa insatser.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom stadsmiljö- och planeringsavdelningen.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har fått en motion av Svante Linusson gällande bortforsling av cykelskräp på remiss från kommunstyrelsen för yttrande. Remisstiden medger att nämnden behandlar ärendet på sammanträdet den 23 januari.

I motionen pekar Svante Linusson på det på gatorna ökade antalet övergiva cyklar som efter en tid blir cykelskrot. Linusson ser detta som ett nedskräpningsproblem och vill att man gör ett tillägg i den lokala ordningsstadgan. Tillägget skulle göra det möjligt för kommunen att efter en viss tid transportera bort och skrota dessa cyklar. Innan bortforsling sker skall cykeln märkas med information om att detta kommer att ske för att ägaren skall få en chans att ta hand om sin cykel. Linusson vill vidare att ansvaret skall ligga på stadsdelsnämnderna och att dessa skall uppmuntras att regelbundet genomföra denna form av städning.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen håller med Linusson om att detta är ett problem. Det är även förvaltningens erfarenhet att det finns ett stort antal skrotcyklar som har stått orörda en längre tid. I många fall rör det sig om flera månader eller ännu längre. Dessa cyklar utgör ett betydande problem av flera orsaker. Det bidrar först och främst till ett mycket skräpigt intryck av gatubilden. De försvårar för renhållningen och snöröjningen och de utgör en hälsofaror för gångtrafikanter (främst synskadade och andra funktionshindrade gångtrafikanter.).

Närpolisen har tillsammans med stadsdelsförvaltningen respektive gatu- och fastighetskontoret under de senaste åren gjort en del punktinsatser som liknar de som motionären beskriver. Cyklar som man vid en okulär besiktning har kunnat konstatera

stätt oanvända på samma plats under minst en månad, och som även har bedömts som obrukbara, har dokumenterats, märkts med information och efter en dryg månad forslats till polisens hittegodsavdelning. Dessa insatser har fungerat mycket bra, men skulle behöva sättas in oftare och med viss regelbundenhet för att ge en varaktig effekt i gatumiljön.

Förvaltningen har diskuterat Linussons förslag med Klara närpolis, som har jobbat med denna fråga under flera år, och kommit fram till att ett tillägg till ordningsstadgan inte är nödvändigt. Denna typ av städinsatser görs redan i dag i enlighet med hittegodslagen och med rätt metoder kan man utan några problem utöka denna verksamhet. Det som krävs är att stadsdelsförvaltningarna nära samarbetar med polismyndigheten via närpolis-stationerna eftersom det handlar om en form av besöksinsatser. Förvaltningsnämnden är positiv till Linussons förslag om att stadsdelsnämnderna skall genomföra en sådan städning regelbundet. Det är dock mycket viktigt att detta sker på ett korrekt och lagenligt sätt och tillvägagångssättet är lika inom hela Stockholms stad så att medborgarna lär sig vad de har att vänta, precis som med parkering av bilar. Dessutom så kommer det att krävas en annan budget, än den som stadsdelsnämnderna har idag. Förslaget innebär kostnader för tillsyn, bortforsling och deponi av skrotcyklarna. Dessa kostnader behöver dock inte bli så stora om man samarbetar över gränserna och samordnar resurser hos närpolis, stadsdelsförvaltningar och stadens gatu- och fastighetskontor.

Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd beslöt den 30 januari 2003 att överlämna och åberopa stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Maria-Gamla stans stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande från den 1 november 2002 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Stadsdelsförvaltningen har mottagit en remiss från kommunstyrelsen angående bortforsling av trasiga cyklar. Motionärerna Svante Linusson och Hans Hagberg (sp) föreslår i en motion att ett tillägg görs i den kommunala ordningsstadgan som gör det möjligt att bortforsla cykelvrak och att stadsdelsnämnden åläggs denna uppgift. Stadsdelsförvaltningen önskar också komma tillrätta med problemet med cykelvrak men anser att polisen idag både har de lagliga och praktiska möjligheterna att agera i denna fråga. Däremot skulle stadsdelsförvaltningen kunna åta sig att rapportera till polisen var dessa övergivna cyklar finns.

Ärendets beredning

Ärendet är en remiss från kommunstyrelsen och har handlagts och beretts av stadsmiljöavdelningen inom Maria- Gamla stans stadsdelsförvaltning.

Bakgrund

Motionärerna tar upp problemet med övergivna cyklar. Cykelvrak har blivit ett nedskräpningsproblem som också hindrar framkomligheten för både funktionshindrade och andra medborgare samt för renhållning och snöröjning. De föreslår att ett tillägg görs i den kommunala ordningsstadgan som gör det möjligt att transportera bort och skrota cyklar som skräpar ner våra allmänna utrymmen samt att stadsdelsnämnderna skall uppmuntras att regelbundet bortforsla cykelvrak.

Utlåtande

Varken i ordningslagen eller lokala ordningsföreskrifterna finns lämpligt lagrum för övergivna cyklar i offentlig miljö. Däremot kan man läsa att det inte är tillåtet att ställa upp något i offentlig miljö en längre tid utan tillstånd.

Idag har polisen i uppdrag att ta bort cyklar som i första hand står trafikfarligt. Det kan dock vara ett problem att ta bort cyklar som kan anses vara övergivna och /eller är mer eller mindre "slaktade" men som ej kan anses stå trafikfarligt. Som stöd för att ändå kunna flytta dessa cyklar från gator och torg har polisen i polismyndighetens rättsinformation från 1998, dokumentnamn: Hittegodscyklar, hittat ett lagutrymme enligt följande: " en cykel som företer vissa tydliga tecken, t ex tomt i däcken, smutsig, trasig, och har stått på detta sätt under en så pass lång period och i övrigt under sådana omständigheter att den kan anses övergiven kan räknas som hittegods med stöd av hittegodslagen. Rättsenheten instämmer i Rikspolisstyrelsens bedömning att eventuella låsanordningar får förstöras om detta är nödvändigt för att godset skall kunna omhändertas." Enligt detta är det alltså möjligt för polisen att transportera bort dessa cyklar till en uppsamlingsplats, när man kan dokumentera att cykelns ägare inte är känd och att en längre tid förflutit och cykeln kan anses som hittegod. Flera moment ingår i denna process, t ex:

- bedömningen av vilka cyklar som kan transporteras bort (är den märkt, anmäld som stulen, hur länge har den stått, dokumentation av detta osv)
- borttransport
- förvaring
- ansvarsfrågan ur juridisk synpunkt
- samt svara på förfrågningar från allmänheten angående cyklar som saknas

Resurser för dylik hantering finns inte inom stadsdelsförvaltningen. Entreprenörernas insatser är redan bundna i avtal och allt utöver innebär extra kostnader.

Förvaltningens förslag

Idag har polisen både laglig och praktisk möjlighet att ta hand om övergivna cyklar. Förvaltningen föreslår att polisen fortsätter att ansvara för övergivna cyklar men att stadsdelsförvaltningen åtar sig att rapportera in var dessa cyklar finns.

Östermalms stadsdelsnämnd beslöt den 22 maj 2003 att överlämna och återopa stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av *Helena Bonnier m fl* (m), *Claes Fleming m fl* (fp) och *Jan Ulander* (kd), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande från den 16 april 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Stadsdelsförvaltningen har mottagit en remiss från kommunstyrelsen angående bortforsling av trasiga cyklar. Motionärerna Svante Linusson och Hans Hagberg (sp) föreslår i en motion att ett tillägg görs i den kommunala ordningsstadgan som gör det möjligt att bortforsla cykelvrak och att stadsdelsnämnden åläggs denna uppgift. Polisen har möjlighet att transportera bort cyklar som har bedömts övergivna. Rensning av cykelvrak genomförs av stadsdelsförvaltningen tillsammans med polisen. Insatserna är dock otillräckliga för rena gator och torg från övergivna cyklar.

Ärendets beredning

Ärendet är en remiss från Kommunstyrelsen och har handlagts och beretts inom programområdet Kultur och Miljö.

Bakgrund

Motionärerna tar upp problemet med övergivna cyklar. Cykelvrak har blivit ett nedskräpningsproblem som också hindrar framkomligheten för både funktionshindrade och andra medborgare samt för renhållning och snöröjning. De föreslår att ett tillägg görs i kommunala ordningsstadgan som gör det möjligt att transportera bort och skrota cyklar som skräpar ner våra allmänna utrymmen samt att stadsdelsnämnderna skall uppmuntras att regelbundet bortforsla cykelvrak.

Utlåtande

Varken i ordningslagen eller lokala ordningsföreskrifterna finns lämpligt lagrum för övergivna cyklar i offentlig miljö.

Polismyndigheten i Stockholms län har utrett frågan om att omhänderta övergivna cyklar deras slutsats är att

” en cykel som företer vissa tydliga tecken, t ex tomt i däcken, smutsig, trasig och har stått på detta sätt under en så lång period och i övrigt under sådana omständigheter att den kan anses övergiven kan räknas som hittegoods med stöd av hittegodslagen. Rättsenheten instämmer i Rikspolisstyrelsens bedömning att eventuella låsanordningar får förstöras om detta är nödvändigt för att godset skall kunna omhändertas.”

Polisens slutsats gör det möjligt att transportera bort övergivna cyklar från gator och torg. Innan en cykel kan omhändertas måste det stå helt klar att cykel är övergiven. Förvaltningen genomför 1-2 gånger per år insatser för att rensa bort

ven. Förvaltningen genomför 1-2 gånger per år insatser för att rensa bort övergiva cyklar. Dessa insatser sker tillsammans med närpolisen Östermalm, som avgör om cykel är övergiven och kan transporteras bort. Vid dessa insatser omhändertas ca 30 st cyklar. Cyklarna transporteras till cykeldetaljen vid polisen eller skrotas. De insatser som görs är otillräckliga för att rensa alla cykelställ och andra platser där övergivna cyklar ligger slängda. Resurser för att öka insatserna att omhänderta alla övergiva cyklar finns inte inom stadsdelsförvaltningen eller hos polisen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen anser att en kraftfullare insats måste göras för att få bort alla cykelvraken från gator och torg. Extra resurser bör ges till stadsdelsnämnderna för detta.

Bilaga 1

RESERVATIONER M.M.

Östermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Helena Bonnier m fl (m), ledamöterna Claes Fleming m fl (fp) och Jan Ulander (kd) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande.

Stadsdelsnämnden föreslås besluta

att avslå motionen samt

att därutöver anför

Cykelvrak har blivit ett stort problem som utgör både hinder för framkomligheten samt är ett förfulande inslag på gator och torg. Det är anmärkningsvärt att människor medvetet bidrager till detta förfall.

Stadsdelsförvaltningen har idag inga lagliga befogenheter att omhändertaga samt bortföra övergivna cyklar. Det är en polisiär uppgift.

Därav följer att ansvaret inte kan överföras till stadsdelsförvaltning. Det är beklagligt att inte tillräckliga resurser ställs till polisens förfogande för att kunna utföra de uppgifter som åvilar dem.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2002:54

2002:54

Motion av Svante Linusson (sp) om bortforsling av cykelskräp

Cykelåknningen i Stockholm har fördubblats de senaste fem åren. Tilltagande cykelåkning i Stockholm har dock fört med sig ett problem. Antalet övergivna cyklar, mer eller mindre brukbara, tycks öka oroväckande. Överallt ser man dem - cyklarna som tycks ha stått fastlåsta på samma plats i veckor och månader. Allteftersom tiden går tycks de bli alltmer plundrade och alltmer inta skepnaden av övergivna vrak till nytta för ingen, men till förtret för de flesta.

Cykelvraken har helt enkelt blivit ett nedskräpningsproblem och det bör behandlas därefter. Lika lite som vi kan acceptera, att gator och trottoarer blir bemängda av papper, fimpar, burkar och annat avfall, kan vi acceptera att rostiga och alltmer slaktade cyklar hänger i tunnelbanenedgångar, lyktstolpar och trädstammar. Det kommunala städansvaret måste även gälla cyklar. Stadsdelsnämnderna bör kunna åläggas att ta bort gamla cyklar.

Ett sätt att lösa detta är genom ett tillägg i ordningsstadgan som förbjuder cykelparkering på allmän plats mer än låt oss säga tjugo dagar i följd. Vidare skulle en underrättelse om undanröjande av övergivna cyklar kunna anbringas på aktuella cykelvrak genom stadsdelsförvaltningarnas eller deras entreprenörers försorg i god tid innan bortforsling sker. Motsvarande regel finns redan när det gäller bilar och används för att få bort fordonsvrak.

Om denna städning skulle utföras varannan månad skulle det offentliga rummet i Stockholm göra stora skönhetsvinster. Dessutom skulle de idag hårt belastade cykelparkeringarna blir mer tillgängliga för de som verkligen behöver dem och inte nerlusade med reklampelare och halva cyklar.

Jag föreslår därför fullmäktige besluta att

1. ett sådant tillägg görs i den kommunala ordningsstadgan som gör det möjligt att transportera bort och skrota cyklar som skräpar ner våra allmänna utrymmen

2. stadsdelsnämnderna skall uppmuntras att regelbundet genomföra städningar där cykelvrak bortforslas.

Stockholm den 7 oktober 2002

Svante Linusson